

Ungdommens planprogram 2023

DEL 1 VISJON OG VERDIAR

VISJON

Fylkesting for ungdom Vestland – der ungdom blir høyrd

VERDIAR

Likeverd

Nyskapande

Involverande

DEL 2 MÅL FOR PERIODEN

Kultur, idrett og inkludering

Fylkesting for ungdom Vestland meiner at

1. VU skal legge opp til to obligatoriske kulturelle tilbod som alle klassar skal delta på i løpet av eit år.
2. VU skal jobbe for at økonomisk vanskelegstilte personar skal kunne lettare delta på ulike fritidsaktivitetar, på lik linje som andre.
3. VU skal arbeide for variasjon i idretts- og kulturtilbod lokalt i kommunane
4. VU skal arbeide for gaming som eit lågterskeltilbod i fylket.
5. VU skal vera med å jobba for å få store nasjonale og internasjonale idrettsarrangement til Vestland.
6. VU skal oppretthalde samarbeidet med DKS om kulturtilbodet i den vidaregåande skulen, og foreslå at produksjonen skal handle om samfunnsaktuelle tema, og at det skal vere mogleg å kome med respons i ettertid.
7. VU skal arbeide for at kulturskulen blir oppretthaldt og forbetra.
8. VU skal arbeide for at alle bibliotek skal kunne tilby tenesta utstyrsbibliotek.
9. VU skal arbeide for å innføre ordninga med sjølvbetente bibliotek i fylkeskommunen.
10. VU skal arbeide for å etablere fleire og betre møteplassar for ungdom.
11. VU skal arbeide for at det blir oppretta eit kulturkort for ungdom i Vestland fylkeskommune.
12. VU skal arbeide for ei prøveordning med fadderordning for innføringsklasser.
13. VU skal arbeide for ein kampanje som fokuserer på inkludering i lagidretten i den alderen der prestasjon og nivå, uheldigvis fører til at mange unge gjev seg med idretten.
14. VU skal arbeide for at ungdommar skal kunne søke om midlar for å lettare kunne danne sine eigne ungdomsklubbar, idrettslag eller organisasjonar.
15. VU skal arbeida for å ivareta urfolk og andre minoritetar sine interesser i Vestland
16. VU skal arbeide med fokus på inkludering av alle fritidsaktivitetar, til dømes musikk, gaming, teikning eller anna.
17. VU skal arbeide for at kommunane prøver å lage ein arena der ungdom kan ytre sine meiningar. Til dømes debatt på biblioteka.
18. VU skal arbeida for eit fylke med plass til, og mogleheitar for alle, uansett kjønn, legning, alder etc.
19. Alle kommunar bør ha ei oversikt eller ein kalender med hendingar og tilbod for unge.

Næring, plan og innovasjon

Fylkesting for ungdom Vestland meiner at

1. VU skal arbeide for å minske matsvinn i Vestland, til dømes ved å sørge for at brukbar mat som ikkje kan bli seld blir gitt til relevante føremål.
2. VU skal arbeide for fleire lærlingplassar, særskilt i framtidsretta og innovative bedrifter.
3. VU skal arbeide for at Vestland fylkeskommune har fokus på berekraftig utvikling.
4. VU skal arbeide for meir fornybar energi i fylket, særleg er utbetringa av vasskraft og bølgjekraft viktig.
5. VU skal arbeide for at vindmølleutbygging i fylket må ivareta miljøomsyn og vere lokalt forankra.
6. VU skal arbeide for at ei låneordning for unge entreprenørar vert oppretta.
7. VU skal arbeide for å leggje til rette for at ungdom i vidaregåandeskule-alder skal ha moglegheit til deltidsjobb.
8. VU skal arbeide for at Ungjobb skal verte innført i alle kommunane i Vestland fylke.
9. VU skal arbeide for at ungdom lettare skal kunne få seg sommarjobb.
10. VU skal arbeide for at Vestland fylke har gode ordningar for unge som ynskjer å drive med etablerarskap og næringsutvikling i heile fylket, ikkje berre i dei store byane.
11. VU skal arbeide for å optimalisere vasskraftindustrien i Vestland.
12. VU skal oppfordre Vestland fylkeskommune til å anvende seg av lærebedrifter i anbudsprosessar.
13. VU skal arbeide for ei oversikt over deltidsjobbar og sommarjobbar for ungdom i heile fylket.
14. VU skal arbeide for meir vern av myr og andre sårbare naturområder.
15. VU skal arbeide for at Vestland Fylkeskommune skal leggje til rette for at ein kan få lærlingplassar i utlandet
16. VU skal arbeide med å fremje karbonfangst og -lagring
17. VU skal arbeide for at alle vidaregåande skular i Vestland skal leggje til rette for ungdomsbedrifter.
18. VU skal jobbe for at det blir forska meir på kjernekraft.

Opplæring og kompetanse

Fylkesting for ungdom Vestland meiner at

1. VU skal arbeide for at det blir betre symjeopplæring i skulen for utkantområda.
2. VU skal jobba for at vidaregåande skoler har meir oppdatert kompetanse om psykiske helseplager og nevrodivergens, til dømes ADHD, autisme, og dysleksi.
3. VU skal arbeide for ei inntaksordning i fylket som sikrar at elevar får søke på skular dei ynskjer, men ha rett til å gå på ein nærskule.
4. VU skal arbeide for at fråfallet i den vidaregåande skulen skal være mindre enn 15% ved å utbreie alternative utdanningstilbod som til dømes produksjonsskular.
5. VU skal arbeide for eit større fokus på psykisk helse i skulen, og for at psykiske helsetenester skal være meir kjende og lettare tilgjengeleg
6. VU skal jobbe for at ungdom som treng det skal ha moglegheit til å snakke med ein kvalifisert helsearbeidar.

Fylkesting for ungdom Vestland fylkeskommune

7. VU skal arbeide for å styrke midlar til å forbetre helsetenesta på vidaregåande skule, helst frå ung alder.
8. VU skal arbeide for å opprette fleire linjer ved vidaregåande skular som har yrkesfag med idrettstilpassing. Dette gjennom m.a. dialog med idrettsutøvarar og fylkeskommunen, og forlengje studietida over tre år i staden for to, slik at ein får nok tid til trening, restitusjon, samlingar og liknande.
9. VU skal jobbe for å lage eit minimumskrav om tal nynorsktimar for dei som skal ha nynorsk som sidemål. VU skal jobbe for at nynorskundervisinga startar tidleg.
10. VU skal arbeide for å betre seksualundervisinga. Gjennom blant anna å ta temaet opp i media, med fylkespolitikararar og engasjere ungdomsråd til å krevje meir frå grunnskulen.
11. Grunna det er såpass vanskeleg å få dokumentert fråvær for psykisk helse og mange ungdommar ikkje har midla dei treng for å kunne søkje hjelp er dagens fråværsgrense for streng, og VU skal dermed arbeide for at fråværsgrensa skal bli auka.
1. VU skal arbeide for at terskelen for å få dokumentasjon lågare, medan tillaten fråværsprosent skal bli høgare.
12. VU skal arbeida for å bevare og forbetra skulefrukost på alle vidaregåande skular i Vestland.
13. Arbeide for å lage og fremme alternative veier til utdanning. Altså andre alternativ til å gå vidaregåande. Praktisk utdanning, jobbe osv.
14. VU skal arbeide for opprettinga av eigen budsjettpost i fylkesbudsjettet tileigna ekstraløyvingar til innkjøp av skulebøker på begge målformer.
15. VU skal arbeide for at alle elevar skal ha tilgang på skule psykolog, ein sosialpedagogisk rådgivarteneste med minst eitt årsverk på kvar skule og ein helsesjukepleiar i 100% stilling som skal være open og lett tilgjengeleg.
16. VU skal arbeide for at rådgjevartenesta skal ha eit årsverk per skule.
17. VU skal arbeide for at alle skular, i samråd med elevråd, skal tilsette miljøarbeidarar.
18. VU skal arbeide for å gjere det meir attraktivt å ta den vidaregåande opplæringa ein ynskjer ved å bruke dei digitale moglegheitene
19. Etter grunnskule og vidaregåande utdanning skal elevane delta i arbeids- og samfunnslivet. For at vi skal vere rusta for den kvardagen er det essensielt at skulen følgjer same utvikling som samfunnet elles. For at utdanninga skal vere relevant, må vi gi slepp på tanken om at læraren og læreboka er dei einaste kjeldene til kunnskap, og at læring berre kan gå føre seg innanfor klasserommet sine fire veggjar. Ved hjelp av moderne læremiddel skal skulen gi elevane eit innblikk i verda utanfor klasserommet.

Fylkesting for ungdom krev difor at:

- Digitale læremiddel må brukast på måtar som fremjar læringa. Dette krev auka kompetanse hos klasseleiar.
 - Digitale læremiddel og interaktive media skal implementerast i større grad i skulekvardagen.
 - Ved hjelp av tradisjonelle og sosiale media skal undervisinga vere meir internasjonalsert.
20. Elevar som må bu borte i samband med vidaregåande opplæring skal i tillegg motta stipend som fullt ut dekker bustad og livsopphald, samt eit reisestipend som dekker minst to heimreiser i året. Reisestipendets beløp bør bestemast på bakgrunn av kostnader for å reise til og frå bustad til lærestaden. All studiestøtte

Fylkesting for ungdom Vestland fylkeskommune

må justerast i tråd med prisstigninga i samfunnet. Stipendet skal òg utbetalast siste månaden i studieåret.

21. VU skal arbeide for at produksjonsskular skal få auka status i heile fylket og fremje ulik alternativ til utdanning. For eksempel fagbrev ved å jobbe 5 år i bedrift og privateksamen.
22. VU skal arbeide for å oppretthalde linjer i distrikta. Dette inkluderer også små linjer som står i fare for å bli lagt ned som sparetiltak.
23. VU skal arbeide for å oppretthalde tilbod om gratis mensprodukt på vidaregåande skular.
24. VU skal oppfordre til at vidaregåande skular skal arbeide med å kunne gjennomføre open skule.
25. VU skal samarbeide med interesseorganisasjonar for elevar som eit tiltak for å betra elevane sine tilhøve.
26. VU skal arbeide for å ha 1 kontaktlærer per 15 elevar i vidaregåande skule.
27. VU skal jobbe for at fråværsgrrensa i 2 timars fag skal aukast slik at det ikkje er like enkelt å overgå 10% regelen.
28. VU skal arbeide for at alle som går yrkesfag skal få tilbod om lærlingplass.
29. VU skal arbeide for at alle som er tilsett som lærar på vidaregåande skule helst skal ha pedagogisk utdanning.
30. VU skal arbeide med å få meir i stipend for linjer som ikkje får nok peng i stipend. F.eks. MK, KDA og andre yrkesretta linjer.
31. VU skal arbeida for at fleire vidaregåande skular skal oppretta og tilby TAF-ordninga i Vestland fylke.
32. VU skal arbeide for at elev-og lærlingombud og mobbeombud skal få fleire ressursar.
33. VU skal arbeide for at elever skal lære meir om økonomi og god helse på vidaregåande skule.
34. VU skal arbeide for at studieførebuande linjer skal få utplassering i minst to veker i løpet av eit skuleår.
35. VU skal jobbe for fleire ordningar for leksehjelp på vidaregåande skole etter skoletid.
36. VU skal jobbe for at fleire unge skal velgje utradisjonelle yrker og utdanningar.
37. VU skal arbeide for å få inn mappevurdering istadanfor eksamen.
38. VU skal jobbe for at større prøver i vidaregåande skole skal ha anonym retting.
39. VU skal arbeide for at studieforbereidande fag skal ha same moglegheit til hospitering eller praksisarbeid i yrker i nærområde eller i kommunen som yrkesfag.
40. VU skal jobbe for at elevar som droppar ut av vidaregåande opplæring skal få oppfølging frå fylkeskommunen. Der fylkeskommunen skal ha som intensjon å få vedkommande inn i eit utdanningsløp eller finne ein alternativ veg til studiekompetanse/fagbrev.

Samferdsel og mobilitet

Fylkesting for ungdom Vestland meiner at

1. VU skal jobbe for å få på plass ei elektronisk busskortløyning. Det skal vere mogleg å ha til dømes ungdomskort, periodekort og skulebusskort på ein og same app. Dette skal ikkje erstatte, men støtte opp til dagens ordning.

Fylkesting for ungdom Vestland fylkeskommune

2. VU skal arbeide for fleire bussavgangar på små plassar.
3. VU skal samarbeide tett med selskap som utøver kollektivtilbodet i Vestland fylke, samt fylkeskommunen for å sørge for at kollektivtilbodet passar særleg skuletider og fritidsaktivitetar.
4. VU skal arbeide for å senke prisen og auke aldersspennet for ungdomskort.
5. VU skal arbeide for betre ras- og trafikksikring i Vestland fylkeskommune.
6. VU skal arbeide for at dei som er avhengige av båt og ferje ikkje skal måtte oppleve innstilte avgangar i lengre periodar.
7. VU skal arbeide for at alle typar kollektivtransport (tog, båt ekspressbuss o.l.) skal vere omfatta av ungdomskort. Dette må gjelde på alle stopp og linjer innanfor fylkesgrensa.
8. VU skal arbeide for at fylkeskommunen legg til rette for at skulekort skal gjelde på ekspressbussar.
9. VU skal arbeide for hyppigare avgangar på buss mellom dei store regionsentera i fylket.
10. VU skal arbeide for at ungdomsbilletten skal bli ei nasjonal ordning.
11. VU skal arbeide for utbygging av sykkelveggar samt legge til rette for sykkelutleige i både bygder og byar.
12. VU skal arbeide for å få alternative transporttilbod i distrikta.
13. VU skal arbeide for å få moglegheit for lading på all kollektiv transport i Vestland fylke.
14. VU skal arbeida for at det skal byggast bybaneforbindelse til tettstader rundt Bergen.
15. VU skal arbeida for å gjere det lettare å bu i bygdene/distrikta med mellom anna betre kollektivtransport, betre gangveggar og trafikksikkerheit.
16. VU skal jobbe for å få søppelspann på alle busstopp.
17. VU skal jobbe for betre korrespondanse mellom alle kollektivtilbud i fylket.
18. VU skal jobbe for moglegheit til å få kjøpt ungdomskort som varer lengre enn 1 måned.
19. VU skal arbeide for betre kollektivtransport mellom øysamfunna og fastland.
20. VU skal jobbe for moglegheit til å få kjøpt ungdomskort som varer lengre enn 1 måned.
21. VU skal arbeide for å i størst mogleg grad oppnå total universell utforming i heile fylket.
22. VU skal arbeide for å kunne ha alternative tidsperiodar på ungdomskortet frå de noverande 30 dagane.

Eigen organisasjon

Fylkesting for ungdom Vestland meiner at

1. Eigen organisasjon skal arbeide for å ha jamleg kontakt med dei ulike ungdomsråda i fylket. Dei skal prøve å ha kontakt med VGS, og fremje engasjement innan ungdomsråd.
2. I VU og på FFU skal alle føle seg velkomne og trygge på å sei si meining.
3. VU skal presentere relevante saker på sosiale medium jamleg gjennom året.
4. Sitjande VU skal sørge for en god og informativ overlapp med kommande VU, både generelt og i dei ulike utvala.
5. VU skal være en aktiv pådrivar i arbeidsgrupper for oppretting av nasjonalt ungdomsråd.
6. VU skal ha ei Facebook-gruppe med representantar frå alle ungdomsråda i fylket.

Fylkesting for ungdom Vestland fylkeskommune

7. VU skal arbeide for tett samband med relevante ungdomsorganisasjonar og vere synlege der andre ungdomsparti er synlege, som for eksempel å stå på stands og arrangere debatter.
8. VU skal arbeide for å fremje FFU sine saker i media i løpet av perioden.
9. VU bør sende representantar til dei ulike utvalsmøtene når det er oppe saker som er relevant for VU.
10. VU skal arbeide med å gje ungdomsråda i fylket ein eigen kontaktperson i VU, og hjelpe ungdomsråda med rådgjeving og oppfølging.
11. VU skal arbeide for å lage reklame- eller informasjonsfilm som opplyser om VU sitt arbeid på ulike relevante medium.
12. VU skal ha som mål og presentere seg for alle VGS i Vestland.
13. VU skal arbeide for at fleire regionråd skal ha egne ungdomsråd
14. VU skal arbeide for at ungdomsråd for kjennskap til ulike høyringar i fylket slik at råda kan sende inn høyringsuttaler.
15. VU skal arbeide med å hjelpe ungdomsråd i kommunane som treng bistand i større saker. Terskelen skal vere låg.
16. VU skal arbeide med å lage informasjonsplakat som kan henge på skular rundt om i Vestland fylke som formidlar VU sitt formål.
17. VU skal prioritere arbeid for å fremje eit mangfald av identitetar, til dømes ved å delta på pride-parader.
18. VU skal jobba for å styrka eigen økonomi.
19. VU skal ha promoteringsartiklar til alle medlemmane.
20. VU skal vitje samlingane til elevråda i Hordaland og Sogn og Fjordane.